

વિષ્ણુસહસ્રનામ

(સમશ્લોકી કાવ્યાનુવાદ)

રચનાકાળ - ૧૯૫૨

- શ્રી યોગેશ્વરજી

NOTICE

सर्व हक्क लेखकने स्वाधीन

All rights reserved by Author

The content of this e-book may be used as an information resource. Downloading or otherwise transmitting electronic copies of this book or portions thereof, and/or printing or duplicating hard copies of it or portions thereof is authorized for **individual non-profit use ONLY**. Any other use including the reproduction, modification, distribution, transmission, republication, display or performance of the content of this book for commercial purposes is strictly prohibited.

Failure to include this notice on any digital or printed copy of this book or portion thereof; unauthorized registration of a claim of copyright on this book; adding or omitting from the content of it without clearly indicating that such has been done; or profiting from transmission or duplication of it, is a clear violation of the permission given in this notice and is strictly prohibited. Violators will be prosecuted.

Permission for use beyond that specifically allowed by this notice may be requested in writing from Swargarohan, Danta Road, Ambaji (North Gujarat) INDIA.

श्री योगेश्वरशु

(१५ अगस्त, १९२१ - १८ मार्च, १९८४)

"मनुष्य शुवननुं ऐकमात्र ध्येय परमात्मानी प्राप्तिनुं ऐ."

પરિચય

વિષ્ણુસહસ્રનામને ધર્મમાં રસ લેનાર જનતા સારી રીતે જાણે છે. કેટલેક ઠેકાણે તેનો નિત્ય પાઠ પણ કરવામાં આવે છે. ગીતા અને ભાગવત જેવા મહાન અને સુપ્રસિદ્ધ ગ્રંથોની જેમ તે મહર્ષિ વ્યાસની જ કૃતિ કે રચના છે. તેના મૂળ શ્લોકો અનુષ્ટુપ છંદમાં છે, પરંતુ પાઠ કરવાનું, યાદ રાખવાનું ને ગાવાનું સહેલું પડે તે હેતુથી મેં તેનો અનુવાદ કેટલેક ઠેકાણે બીજા છંદમાં પણ કર્યો છે. મૂળ શ્લોકોના શબ્દોના ભાવને વફાદાર રહીને ગુજરાતીમાં તેને બરાબર ઉતારવાનો પ્રયાસ કર્યો છે અને સ્તુતિના પ્રત્યેક શ્લોકને છેવટે એકેક નાનકડી પ્રાર્થનાનું રૂપ આપ્યું છે.

મૂળ તો વિષ્ણુસહસ્રનામના પ્રેમથી પ્રેરાઈને મારી રુચિને સંતોષવા માટે જ મેં આ અનુવાદનું કામ હાથ ધરેલું, પરંતું આજે તેની તૃતિય આવૃત્તિની સિદ્ધિનો પ્રસંગ આવ્યો છે ત્યારે સંસ્કૃત જાણનાર ને ન જાણનાર મોટા ભાગની જનતાને તે હજુ પણ વધારે ને વધારે ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશાથી તેને સૌની સેવામાં મૂકી રહ્યો છું. આપણે ત્યાં સંસ્કૃતને ન જાણનારો છતાં ધર્મના આવા ગ્રંથમાં રસ લેનારો વર્ગ ઘણો મોટો છે. તેમને તેમની માતૃભાષામાં કવિતાના રૂપમાં આ ગ્રંથ પુનઃ મેળવીને આનંદ થશે એવી આશા છે. કવિતાને બને તેટલી સરળ ને રસમય બનાવવાનું ધ્યાન રાખ્યું છે, છતાં કોઈ ક્ષતિ લાગે તો ક્ષમા માંગી લઉં છું.

આ અનુવાદની રચના વિક્રમ સંવત ૧૯૯૫ માં થયેલી છે.

- યોગેશ્વર (મકરસંક્રાંતિ, સંવત ૨૦૩૨)

નિવેદન

ભગવાનના નામોનું સંકીર્તન હંમેશા મંગલકારી હોય છે. એ નામો આપણે જપીએ, બોલીએ કે ગાઈએ તો પ્રભુ સાથે આપણું અનુસંધાન થાય છે.

માણસ ભગવાનના કેટકેટલા ગુણોને યાદ રાખી શકે? વળી પ્રભુના કેટલાય ગુણો ને પરાક્રમ એવા છે જેની આપણને જાણ પણ ન હોય. ભગવાન વ્યાસે આપણા પર ઉપકાર કરી ભગવાન શ્રી વિષ્ણુના એક હજાર નામોને સુંદર કવિતામાં ગોઠવી આપ્યા છે, જેથી એમને મોઢે રાખવાનું સહેલું બની જાય.

ભગવાનના નામો તો બોલીએ પરંતુ એ દરેક નામનો અર્થ સમજીને બોલીએ તો કેટલો બધો આનંદ આવે. દરેકને કાંઈ સંસ્કૃત આવડતું ન હોય. વળી આ નામો એવાં છે જેનાં અર્થો કરવા સામાન્ય વાંચકો માટે સરળ નથી. પરંતુ પૂ. મહાત્મા શ્રી યોગેશ્વરજીએ ગુજરાતી જનતા માટે વિષ્ણુસહસ્રનામનો સુંદર કાવ્યમાં અનુવાદ કર્યો છે. એમાં આ શબ્દોના અર્થો પણ સરળતાથી સમજાય એવી રીતે સમાવી લીધા છે.

પ્રભુના નામનો મહિમા ગુજરાતના ઘરોમાં ગવાતો થાય એ જ મંગલ કામના.

- મા સર્વેશ્વરી

અમદાવાદ, વૈશાખ સુદ ૧, સંવત ૨૦૪૩

विष्णुसहस्रनाम

प्रारंभ

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबन्धनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥१॥

जेना स्मरणથી જીવો બંધથી મુક્ત થાય છે,
ચિંતા ક્લેશ વિપત્તિ ને દીનતા દુઃખ જાય છે.

નમઃ સમસ્તભૂતાનામાદિભૂતાય ભૂભૂતે ।
અનેકરૂપરૂપાય વિષ્ણવે પ્રભવિષ્ણવે ॥૨॥

આનંદ શાંતિ ગંગામાં જેમના ભક્ત ન્હાય છે,
બલી ને વિશ્વવ્યાપી જે, તેને મારા પ્રણામ છે.

શ્રીવૈશંપાયન ઉવાચ

શ્રુત્વા ધર્માનશેષેણ પાવનાનિ ચ સર્વશઃ ।
યુધિષ્ઠિરઃ શાન્તનવં પુનરેવાભ્યભાષત ॥૩॥

વૈશંપાયન કહે છે:

સાંભળી સર્વધર્મોનો સાર પાવન જે કહ્યો,
યુધિષ્ઠિરે ફરી આવો ભીષ્મને પ્રશ્ન પૂછ્યો.

યુધિષ્ઠિર ઉવાચ

કિમેકં દૈવતં લોકે કિં વાપ્યેકં પરાયણમ્ ।
સ્તુવન્તઃ કં કર્મચન્તઃ પ્રાપ્નુયુર્માનવાઃ શુભમ્ ॥૪॥

યુધિષ્ઠિર કહે છે:

કોણ છે દેવ સંસારે, કોણ આધાર એક છે ?
કોને પૂજી સ્તવી લોકો નિજ કલ્યાણ મેળવે ?

કો ધર્મઃ સર્વધર્માણાં ભવતઃ પરમો મતઃ ।
કિં જપન્મુચ્યતે જન્તુર્જન્મસંસારબન્ધનાત્ ॥૫॥

સૌ ધર્મોમાં ક્યો ધર્મ તમે ઉત્તમ માનતા ?
કોને જપ્યા થકી જીવો બંધથી મુક્તિ પામતા ?

भीष्म उवाच

जगत्प्रभुं देवदेवमनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन नामसहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ॥६॥

भीष्म કહે છે:

દેવના દેવ જે સૌના પ્રભુ ને પુરુષોત્તમ,
હજાર તેમનાં નામ કહું છું આજ ઉત્તમ.

તમેવ ચાર્ચયન્નિત્યં ભક્ત્યા પુરુષમવ્યયમ્ ।
ધ્યાયન સ્તુવન નમસ્યંશ્ચ યજમાનસ્તમેવ ચ ॥૭॥

તેને જે ગાય છે, પૂજા કરે છે પ્રભુની વળી,
નમે છે તેમને ધ્યાવે, અર્ચે સેવે ફરી ફરી.

अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरम् ।
लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् ॥८॥

આદિ અંત નથી જેને, વિષ્ણુ જે સર્વના પ્રભુ,
સૌના સ્વામી વળી નાથ, હિતકર્તા વળી વિભુ.

બ્રહ્મણ્યં સર્વધર્મજ્ઞં લોકાનાં કીર્તિવર્ધનમ્ ।
લોકનાથં મહદ્ભૂતં સર્વભૂતભવોદ્ભવમ્ ॥૧૧॥

ધર્મને જાણનારા ને રક્ષનારા સદાય જે,
સૃષ્ટિને સર્જનારા છે કહ્યા ઇશ્વર એક તે.

एष मे सर्वधर्माणां धर्मोऽधिकतमो मतः ।
यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चन्नरः सदा ॥૧૦॥

આ છે સર્વ ધર્મોમાં સૌથી ઉત્તમ શ્રેષ્ઠ જે,
તેથી ભક્તિ વડે લોકો, પુણ્ડરીકાક્ષને ભજે.

परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् ॥૧૧॥

તપ તેજ ભર્યું જેમાં, એક આશ્રય સૌ તણાં,
બ્રહ્મ જેને કહેલાં છે, જેનામાં કેં નથી મણા.

पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
दैवतं दैवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥૧૨॥

પવિત્ર છે બધાથી જે, સૌથી મંગલ છે વળી,
દેવોના દેવ, પ્રાણીના પિતા જેને કહ્યા વળી.

यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादियुगागमे ।
यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये ॥१३॥

જેમાંથી જીવ જન્મે છે, મરી જેમાં મળી જતાં,
વિશ્વના નાથ તે વિષ્ણુ, હજારો નામ તેમનાં.

तस्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ।
विष्णोर्नामसहस्रं मे शृणु पापभयापहम् ॥१४॥

પાપ દુર થશે તેથી, ભય તેમ ટળી જશે,
વ્યાધિ નષ્ટ થશે, તેમ શાંતિ પૂર્ણ મળી જશે.

यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ।
ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥१५॥

પ્રખ્યાત ને નથી ખ્યાત એવાં નામ અનેક છે,
તે બધાં નામ ભક્તિથી સાંભળી રાજ, આજ લે.

ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥
छन्दोऽनुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥१६॥

મહામુનિ કહ્યાં વ્યાસ ઋષિ નામ સહસ્રના,
અનુષ્ટુપ કહ્યો છંદ, દેવ છે દેવકીસુત.

विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् ॥
अनेकरूप दैत्यान्तं नमामि पुरुषोत्तमं ॥२२॥

વિષ્ણુ જિષ્ણુ મહાવિષ્ણુ પ્રભવિષ્ણુ મહેશ્વર,
અનેકરૂપ દૈત્યાંત નમું છું, પુરુષોત્તમ.

॥ૐ નમો ભગવતે વાસુદેવાય॥

વિષ્ણુસહસ્રનામ

॥ૐ નમો ભગવતે વાસુદેવાય॥

વિશ્વં વિષ્ણુર્વષટ્કારો ભૂતભવ્યભવત્પ્રભુઃ ।
ભૂતકૃદ્ભૂતમૃદ્ભાવો ભૂતાત્મા ભૂતભાવનઃ ॥૧॥

(હરિગીત)

તમે થયા છે વિશ્વરૂપ ને તમે વિશ્વમાં વ્યાપક છે,
ભૂત ભાવિ ને વર્તમાનના સ્વામી તેમ જ શાસક છે;
કર્તા સૌના, ધારણપોષણકર્તા, સત્યસ્વરૂપ તમે,
આત્મરૂપ હૈ સૌના સ્વામી! તમને નમીએ આજ અમે.

પૂતાત્મા પરમાત્મા ચ મુક્તાનાં પરમા ગતિઃ ।
અવ્યયઃ પુરુષઃ સાક્ષી ક્ષેત્રજ્ઞોઽક્ષર એવ ચ ॥૨॥

ઉદઘૃત કરતા શરણમાત્રથી પવિત્ર કરતા પૂર્ણ તમે,
પવિત્ર મુક્તજનોની ગતિ છે, સાક્ષી અવ્યય તેમ તમે;
પરમ પુરુષ છે, શરીરધારી, શરીરમાં વસનાર વળી,
અવિનાશી છે તમે, તમારી કૃપા થકી સૌ જાય તરી.

યોગો યોગવિદાં નેતા પ્રધાનપુરુષેશ્વરઃ ।
નારસિંહવપુઃ શ્રીમાન્ કેશવઃ પુરુષોત્તમઃ ॥૩॥

સુખનું સાધન તમે જ કેવળ, યોગીશ્વર સૌના નેતા,
જડચેતનના નાથ તમે છે, પુરુષોત્તમ સૌના જેતા;

નૃસિંહરૂપ તમે ધારેલું, વિભૂતિથી સંપન્ન તમે,
કૃષ્ણરૂપ પુરુષોત્તમ તમને, કરીએ વંદન નાથ અમે.

સર્વઃ શર્વઃ શિવઃ સ્થાણુર્ભૂતાદિર્નિધિરવ્યયઃ ।
સંભવો ભાવનો ભર્તા પ્રભવઃ પ્રભુરીશ્વરઃ ॥૪॥

સર્વરૂપ છો, દૃશ્ય વસ્તુને દ્રષ્ટામાં લય કરતા છો,
મંગલ છો ને અવિચળ તેમ જ ભૂતમાત્રના કારણ છો;
અવિનાશી ભંડાર વીર્યના, પોતે પોતાના કર્તા,
ઈશ્વર સ્વામી નાથ તમે છો પ્રણામ બંધનના હર્તા!

સ્વયંભૂઃ શમ્ભુરાદિત્યઃ પુષ્કરાક્ષો મહાસ્વનઃ ।
અનાદિનિધનો ધાતા વિધાતા ધાતુરુત્તમઃ ॥૫॥

વળી સ્વયંભૂ શંકર તેમ જ સૂર્યરૂપ છો વેદ તમે,
કમળનેત્ર ને અનાદિ તેમ જ અંત સર્વના એક તમે;
ધારણકર્તા તેમ વિધાતા શ્રેષ્ઠ તમે બ્રહ્માંડ તણા,
તત્વરૂપ હે દેવ, તમોને પ્રણામ કરીએ અમે ઘણા.

અપ્રમેયો હૃષીકેશઃ પદ્મનાભોઽમરપ્રભુઃ ।
વિશ્વકર્મા મનુસ્ત્વષ્ઠા સ્થવિષ્ઠઃ સ્થવિરો ધ્રુવઃ ॥૬॥

સિદ્ધ તમોને કરવા કોઈ નહિ જોઈએ ખરે પ્રમાણ,
ઈન્દ્રિયોના સ્વામી, જગના નાયક, હે દેવોના પ્રાણ!
મનોરૂપ તમ, પદ્મનાભ છો, પૃથ્વીરૂપ તમે જ ખરે,

દૃઢસંકલ્પ, સર્વના સૃષ્ટા તમને ભજતાં સર્વ તરે.

અગ્રાહ્યઃ શાશ્વતઃ કૃષ્ણો લોહિતાક્ષઃ પ્રતર્દનઃ ।
પ્રભૂતસ્ત્રિકકુલ્ધામ પવિત્રં મઙ્ગલં પરમ્ ॥૭॥

બુદ્ધિમનથી અતીત, શાશ્વત, કૃષ્ણરૂપ છે પુનિત તમે,
લાલનેત્રના, ચાબુકપેઠે વશ કરનારા સર્વ તમે;
પ્રભુતાવાળા, ત્રિભુવનવાસી, મંગલથી પણ મંગલ છે,
પ્રેમ કરીને પ્રણામ કરીએ, સ્વીકૃત હે પ્રભુ, પ્રેમે હો!

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥८॥

તમે નિયંતા પ્રાણ બધાંના, જીવનના દેનારા છે,
સર્વથકી ઉત્તમ ને મોટા, બ્રહ્મા થી રેનારા છે;
હિરણ્યગર્ભ, વળી સૃષ્ટિના સાર તમે તો કેવળ છે,
લક્ષ્મીના સ્વામી, મધુસૂદન, કોટિ પ્રણામ તમોને હો!

ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान् ॥९॥

પરાક્રમી છે ઈશ્વર, વિક્રમ, ધનુર્ધારી વળી મેધાવી,
જગનો ક્રમ કરનારા, દર્શન દેતા ભક્તોને તાવી;
કૃતજ્ઞ તમે જ આત્મા સૌના, સર્જનમાં પણ વસનારા,
નમન હજારોવાર તમોને ચરાચરોમાં વસનારા!

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥१०॥

ઇન્દ્રોના પણ ઈન્દ્ર તમે છો, શરણ સર્વના, સુખ કરતા,
પિતા વિશ્વના, લોકરૂપ ને દિવસ વર્ષરૂપે ફરતા;
સર્પ જેમ અગ્રાહ્ય તમે છો, ભાવિકને દર્શન દેતા,
સમદર્શી છો, વંદન તમને ચરાચરોના હે નેતા!

अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः ।
वृषाकपिरमेयात्मा सर्वयोगविनिःसृतः ॥११॥

જન્મરહિત છો, ઈશ્વર સૌના, સિદ્ધિ તેમ જ સિદ્ધ્ય તમે,
સર્વ જગતના મૂળતત્વ છો, અવિચળ એવા એક તમે;
અમેય, ધર્મતણા રક્ષક છો, અસંગ કર્મ કરો તોયે,
નિત્યમુક્ત તમને ભજવાથી મેળવશે મુક્તિ કો'યે.

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्माऽसम्मितः समः ।
अमोघः पुण्डरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥१२॥

વસ્યા સર્વમાં, ઉદાર મનના, સત્ય સમાન સદાયે છો,
એક જ સરખા, અમોઘ તેમ જ કમળનેત્ર ને ધાર્મિક છો;
ધર્મરૂપ છો, ધર્મસ્થાપના કરવાને સાકાર બનો,
ધર્મમાર્ગથી ચાલે તેનાં સંકટ તેમ જ ક્લેશ હણો.

रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ।

અમૃતઃ શાશ્વત સ્થાણુર્વરારોહો મહાતપાઃ ॥૧૩॥

રુદ્રરૂપ ને વિશ્વરૂપ છે, પોષક સૌના મૂળ તમે,
શ્રવણ કર્યે ગુણગાન તમારા પવિત્રતામાં ભકત રમે;
અમૃત જગનું તમે નિત્યપદ, સુંદર અંગોવાળા ઈશ,
મહાતપસ્વી, ચરણ તમારે અમે નમાવીએ નિજ શીશ!

સર્વગઃ સર્વવિદ્વાનુર્વિષ્વક્સેનો जनार्दनः ।
वेदो वेदविदव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित् कविः ॥૧૪॥

ઓતપ્રોત અવનિમાં, સૌને જાણો તેમ જ તેજ ધરો,
તમે વિજયના સ્વામી છે, ને તમે જનાર્દન તાપ હરો;
વેદરૂપ છે, વેદ જાણતા, જ્ઞાન થકી સંપન્ન ખરે,
અંગ વેદનાં, અનાદિ કવિ હે, સ્મરણ તમારું શું ન કરે?

लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।
चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥૧૫॥

જગના જીવન, ધર્મદેવના પાલક, હે સૌના સ્વામી,
કાર્ય તેમ કારણરૂપ સૌના બુદ્ધિમાન વળી છે નામી
જાગૃતિ સ્વપ્ન સુષુપ્તિ તુર્યા તમે ચારમાં વ્યાપક છે,
ચતુર્ભુજ છે લય કરનારા, પ્રેમ કર્યાથી ચાહક હો.

भ्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः ।
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥૧૬॥

સર્વપ્રકાશક, ભોજન પેઠે, તૃપ્તિ સૌને ધરનારા,
ભોકતા તમે સહિષ્યુ, વિજયી, શુદ્ધ, દોષને હરનારા;
જગના કેવલ કારણ, દેહી, પૂરણ પ્રકૃતિના સ્વામી,
નમસ્કાર હો અનંત તમને, પ્રાણ રહો તમને પામી!

उपेन्द्रो वामनः प्रांशुरमोघः शुचिरूर्जितः ।
अतीन्द्रः संग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ॥१७॥

ઈન્દ્ર તેમ વામનરૂપી છો, વિરાટ તેમ અમોઘ તમે,
પવિત્ર તેમ મહાન દિવ્ય છો, ઈન્દ્રિયોથી શ્રેષ્ઠ તમે;
શક્તિના સંગ્રહ ને સૃષ્ટા, આ જગના ધારણ કરતા,
યમ ને નિયમરૂપી હે સ્વામી, થાવ તમે બંધનહરતા!

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ॥१८॥

યોગીવર છો, જ્ઞાનજ્ઞેય છો, વેદ્ય વળી ભવરોગતણા,
વીરોને હણનારા, માધવ, મધુમય પ્રીતમ ભક્તતણા;
ઈન્દ્રિયોથી અતીત તેમ જ સાગર છો આનંદતણા,
માયારૂપ સશક્ત તમોને સ્મરતાં મંગલ થતાં ઘણાં!

महाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः ।
अनिर्देश्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक् ॥१९॥

પરાક્રમી ને તેજસ્વી છો, મોટામાં મોટી શક્તિ,

બુદ્ધિસાગર, વૈભવવાળા, કૃપા કરો કરતાં ભક્તિ;
વિરાટદેહી, મોટા મોટા પર્વતને ધારણ કરતા,
અમાપ બુદ્ધિવાળા, તમને પ્રણામ હે સંકટહરતા !

મહેષ્વાસો મહીર્ભર્તા શ્રીનિવાસઃ સતાં ગતિઃ
અનિરુદ્ધઃ સુરાનન્દો ગોવિન્દો ગોવિદાં પતિઃ ॥૨૦॥

તમે ધનુર્ધર પતિ પૃથ્વીના, લક્ષ્મીના આધાર ખરે,
સંતજનોની કેવલ ગતિ છે, પૂરણ વ્યાપક સર્વ સ્થળે;
દેવોને આનંદરૂપ છે, ઈન્દ્રિયોના નાથ તમે,
યોગી જ્ઞાનીના પણ સ્વામી, તમને નમીયે આજ અમે.

મરીચિર્દમનો હંસઃ સુપર્ણો ભુજગોત્તમઃ ।
હિરણ્યનાભઃ સુતપાઃ પદ્મનાભઃ પ્રજાપતિઃ ॥૨૧॥

તમે સૂર્યના સૂર્ય, હંસ ને સૌનેયે દમનારા છે,
જીવ ઈશરૂપી પંખી ને શેષનાગ પણ સાચે છે;
હિરણ્યગર્ભ તપસ્વી તેમ જ પદ્મનાભ તમને જ કહ્યા,
પ્રજાપતિ તમ, શરણ તમારે આ સર્વે છે લોક રહ્યા.

અમૃત્યુઃ સર્વદૃક્ સિંહઃ સન્ધાતા સન્ધિમાન્ સ્થિરઃ ।
અજો દુર્મર્ષણઃ શાસ્તા વિશ્રુતાત્મા સુરારિહા ॥૨૨॥

અવિનાશી છે સૌના દ્રષ્ટા, આત્મારૂપી સિંહ તમે,
જગના ધાતા નિજ ભક્તોને તારી દેતા દેવ તમે;

અવિકારી ને અજ છો તેમ જ પરમપ્રતાપી શાસક છો,
પ્રસિધ્ધ ખુબ જ, પરમાત્મા હે, વિરહદુઃખના નાશક હો!

गुरुर्गुरुतमो धाम सत्यः सत्यपराक्रमः ।
निमिषोऽनिमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदारधीः ॥२३॥

ગુરુના ગુરુ ભવતારક ને વળી તમે જ અક્ષયધામ ખરે,
પરમસત્ય ને તમે પરાક્રમ તમને ભાવે ભક્ત મળે;
કાળરૂપ છો, સુંદર માળા કંઠમહીં ધારણ કરતા,
પ્રસન્ન હો, હે પ્રભુ પરમાત્મા, શોકભેદભયના હરતા!

अग्रणीर्ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः ।
सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥२४॥

સૌના આગેવાન તમે છો, તેમ સમષ્ટિરૂપ થયા,
વિભૂતિવાળા, ન્યાયી, નેતા, પ્રાણરૂપ તમને જ કહ્યા;
હજાર પદ ને મસ્તક લોચનવાળા મંગલ વિશ્વાત્મા,
કૃપા કરી દો તમને દેખે લોચન મારાં પરમાત્મા!

आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः संप्रमर्दनः ।
अहः संवर्तको वह्निरनिलो धरणीधरः ॥२५॥

ફરીફરીને પ્રકટ થનારા, શાંત છતાં માયામય છો,
હણનારા અજ્ઞાનતિમિરને, દિનના સ્વામી હે પ્રભુ છો;
વૈશ્વાનર ને વાયુરૂપ છો, ધરતી ને ધારણ કરતા,

કૃપા કરી દો અમ પર આજે, હે સંકટબંધનહરતા!

સુપ્રસાદઃ પ્રસન્નાત્મા વિશ્વધૃગ્વિશ્વભુગ્વિભુઃ ।
સત્કર્તા સત્કૃતઃ સાધુર્જહ્નુર્નારાયણો નરઃ ॥૨૬॥

પ્રસન્નતા ને કૃપારૂપ છે, વિશ્વતણા ધારણ કરતા,
વ્યાપક તેમ જ ભોક્તા જગના, સત્ય જગતના છે કર્તા;
સરળ તેમ સુકૃત કરનારા, નાશક સૌના સત્ય તમે,
નરનારાયણરૂપે પ્રકટયા, હે પ્રભુ, નમીયે ખૂબ અમે.

અસંખ્યેયોઽપ્રમેયાત્મા વિશિષ્ટઃ શિષ્ટકૃચ્છુચિઃ ।
સિદ્ધાર્થઃ સિદ્ધસંકલ્પઃ સિદ્ધિદઃ સિદ્ધિસાધનઃ ॥૨૭॥

અનંત તેમ અમાપ તમે છે, દુર્જનને સજ્જન કરતા,
સર્વશ્રેષ્ઠ ને પવિત્ર તેમ જ શુભ સિદ્ધાર્થ તમે ધરતા;
સિદ્ધકામને સિદ્ધિ દેતા, સિદ્ધિથી મળનારા છે,
અનંત વંદન હજો તમોને, મંગલના કરનારા છે!

વૃષાહી વૃષભો વિષ્ણુર્વૃષપર્વા વૃષોદરઃ ।
વર્ધનો વર્ધમાનશ્ચ વિવિક્તઃ શ્રુતિસાગરઃ ॥૨૮॥

ધર્મપરાયણ, વહન કરો છે, તમે બધો સંસાર ખરે,
ધર્મતણાં સોપાન ચઢયાથી ભક્તો તમને પ્રાપ્ત કરે;
ધર્મમૂળ છે જ્ઞાનપ્રેમને વધારનારા જગમાં છે,
વેદરૂપ છે, ત્યાગી જેવા, પ્રભુજી, અમને મંગલ હો!

સુભુજો દુર્ધરો વાગ્મી મહેન્દ્રો વસુદો વસુઃ ।
નૈકરૂપો બૃહદ્રૂપઃ શિપિવિષ્ટઃ પ્રકાશનઃ ॥૨૯॥

કષ્ટસાધ્ય ને વીર તમે છે, ઉત્તમ વક્તા એક તમે,
ઈન્દ્રોના પણ ઈન્દ્ર, ધનંજય, સુખના દાતા પૂર્ણ તમે;
બહુરૂપી ને વિરાટ છે ને આત્મારૂપ પ્રકાશો છે,
યજ્ઞમહીં બલિરૂપ તમે તો, સૌના હૈયે હાસો છે.

ઓજસ્તેજોદ્યુતિધરઃ પ્રકાશાત્મા પ્રતાપનઃ ।
ઋદ્ધઃ સ્પષ્ટાક્ષરો મન્ત્રશ્ચન્દ્રાંશુર્ભાસ્કરદ્યુતિઃ ॥૩૦॥

ઓજસ તેજ કાંતિના સ્વામી પ્રકાશ સૌને દેનારા,
દુષ્ટોને મારીને સુખ ને સિદ્ધિ સૌને દેનારા;
પ્રણવરૂપ ને મંત્રરૂપ છે, ચંદ્ર જેમ અમૃતમય છે,
સૂર્ય સમાન મહાતેજસ્વી, કોટિ પ્રણામ તમને હો!

અમૃતાંશૂદ્ધવો ભાનુઃ શશબિન્દુઃ સુરેશ્વરઃ ।
ઔષધં જગતઃ સેતુઃ સત્યધર્મપરાક્રમઃ ॥૩૧॥

અમૃતમય કરનારા, અમૃત, સૂર્ય તેમ છે ચંદ્રપ્રકાશ,
વળી સુરેશ્વર ભયના ઔષધ ,સેતુ તમે ભવજળના ખાસ;
સત્ય ધર્મ ને વીર્ય મૂર્તિ છે, ચમત્કારથી પૂર્ણ તમે,
વિશ્વદેવ તમને નેહૈથી નમીયે લાખોવાર અમે!

ભૂતભવ્યભવન્નાથઃ પવનઃ પાવનોઽનલઃ ।

કામહા કામકૃત્કાન્તઃ કામઃ કામપ્રદઃ પ્રભુઃ ॥૩૨॥

ભૂતભાવિના નાથ વાયુરૂપ, પાવન સ્વામી કામતાણા,
માયાના નાશક છે અગ્નિ, ભર્યા કામના કાન્ત ઘણા;
ઈચ્છા પૂરી કરનારા છે, કામરૂપ સાચે જ તમે,
પ્રભુજી, તમને પ્રેમ કરીને, નમીયે લાખોવાર અમે!

યુગાદિકૃદ્યુગાવર્તો નૈકમાયો મહાશનઃ ।
અદૃશ્યો વ્યક્તરૂપશ્ચ સહસ્રજિદનન્તજિત્ ॥૩૩॥

યુગના કર્તા, યુગના ધારક, અનેકવિધ માયાભરિયા,
જગના નાશક, નિર્વિકાર ને નિરાકાર સુખના દરિયા;
હજાર દૈત્યોના છે જેતા, માયાના પણ છે સ્વામી,
નમીયે તમને પ્રેમ કરીને ખૂબ ખૂબ હે બહુનામી!

ઇષ્ટોઽવિશિષ્ટઃ શિષ્ટેષ્ટઃ શિખણ્ડી નહુષો વૃષઃ ।
ક્રોધહા ક્રોધકૃત્કર્તા વિશ્વબાહુર્મહીધરઃ ॥૩૪॥

ઈષ્ટ સર્વના, વિશિષ્ટ સૌમાં, પંડિતના પણ ઈષ્ટ તમે,
અખંડ વ્યાપક વળી મહીધર, કેમ નહીં ભજીયે જ અમે;
માયાજાળમહીં આ જગને પકડનાર માછી જેવા,
ક્રોધનાશ કરનારા, નમીયે, ઈચ્છા પૂર્ણ કરો એવા!

અચ્યુતઃ પ્રથિતઃ પ્રાણઃ પ્રાણદો વાસવાનુજઃ ।
અપાંનિધિરધિષ્ઠાનમપ્રમત્તઃ પ્રતિષ્ઠિતઃ ॥૩૫॥

અવિનાશી ને પ્રસિધ્ધ તેમ જ પ્રાણ, જગતના જીવન છે,
પ્રાણ સર્વને દેનારા ને વામનરૂપ તમે પ્રભુ છે;
સાગરરૂપ, સર્વના આશ્રય, સંયમપૂર્ણ પ્રતિષ્ઠત છે,
સ્વાર્થરહિત હે પ્રભો! સહુને સદાય માટે મંગલ છે.

સ્કન્દઃ સ્કન્દધરો ધુર્યો વરદો વાયુવાહનઃ ।
વાસુદેવો બૃહદ્ધાનુરાદિદેવઃ પુરન્દરઃ ॥૩૬॥

કાર્તિકસ્વામી, ધર્મધુરંધર, વરદ, વિશ્વને ધરનારા,
વાયુસમા વેગીલા, તેમ જ વાસુદેવ, મધુ હસનારા;
વિરાટ, સૂર્યસમા તેજસ્વી, આદિદેવ છે એક તમે,
દેહનગરના વસનારા હે, પ્રણામ કરીયે આજ અમે!

અશોકસ્તારણસ્તારઃ શૂરઃ શૌરિર્જનેશ્વરઃ ।
અનુકૂલઃ શતાવર્તઃ પદ્મી પદ્મનિભેક્ષણઃ ॥૩૭॥

શોકરહિત ને તારક તેમ જ, એકતાર સૌની સાથે,
શૂર તેમ અનુકૂળ, શૂરમાં શ્રેષ્ઠ, જનેશ્વર છે સાથે;
ધર્મકાજ અવતારો લેતા, બ્રહ્મા પદ્માસીન તમે,
કમળ નેત્ર હે, પ્રણામ કરીયે, તમને લાખોવાર અમે !

પદ્મનાભોઽરવિન્દાક્ષઃ પદ્મગર્ભઃ શરીરભૃત્ ।
મહર્દિરુદ્ધો વૃદ્ધાત્મા મહાક્ષો ગરુડધ્વજઃ ॥૩૮॥

પદ્મનાભ ને મધુરનેત્ર છે, શરીરનું પોષણ કરતા,
હૃદયકમળના વાસી તેમ જ સમૃદ્ધિ લક્ષ્મી ધરતા;
આદિપુરુષ તમે છે, તેમ જ દ્રષ્ટા સૌના સિદ્ધ તમે,
અને ગુરુડને વશ કરનારા, નમીયે વારંવાર અમે!

અતુલઃ શરભો भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।
सर्वलक्षणलक्षण्यो लक्ष्मीवान् समितिञ्जयः ॥३९॥

અનન્ય તોયે અનેકરૂપે વિભક્ત બનતાં વસનારા,
તમે ભયંકર, સમય ઓળખી યોગ્ય કર્મને કરનારા;
સંકટ ભક્તોનાં હરનારા, સર્વલક્ષ્યનું લક્ષ્ય તમે,
લક્ષ્મીવાળા હે, રણવિજયી, નમીયે લાખોવાર અમે !

विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर्दामोदरः सहः ।
महीधरो महाभागो वेगवानमिताशनः ॥४०॥

મત્સ્યાવતાર, અવિનાશી છે, સદગતિ, સૌના કારણ છે,
દામોદર ને સહનશીલ છે, ધરતીધર, બડભાગી છે;
વેગવાન ને પ્રલયંકર છે, અહંકારના છે ભોગી;
નમસ્કાર તમને હે ઈશ્વર, હે યોગીના પણ યોગી!

उद्धवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ॥४१॥

અનંત બ્રહ્માંડોના સૃષ્ટા, પ્રકૃતિમાં કરનાર ક્રિયા,

દેવ સર્વને ધારણ કરતા, પરમેશ્વર કારણ સહુના;
હૃદય સર્વના, કર્તા તેમ જ, વિકૃતિ કરતા પરમાત્મા,
ગહન, ગુપ્ત રહેનારા, તમને વંદીએ હે વ્યાપક આત્મા!

વ્યવસાયો વ્યવસ્થાનઃ સંસ્થાનઃ સ્થાનદો ધ્રુવઃ ।
પરદ્વિઃ પરમસ્પષ્ટસ્તુષ્ટઃ પુષ્ટઃ શુભેક્ષણઃ ॥૪૨॥

વ્યવસાયી છે, વળી વ્યવસ્થા કરનારા, સૌનાય નિવાસ,
ભક્તજનોને પદ દેનારા, ધ્રુવ છે નાથ જગતના ખાસ;
પરમ તેમ છે પ્રકટ ભક્તને, પૂર્ણકામ સંપન્ન વળી,
પ્રેમદૃષ્ટિ છે, તમને ભજતાં ભક્તો ભવને જાય તરી.

રામો વિરામો વિરતો માર્ગો નેયો નયોઽનયઃ ।
વીરઃ શક્તિમતાં શ્રેષ્ઠો ધર્મો ધર્મવિદુત્તમઃ ॥૪૩॥

રામરૂપ છે વિરામ સૌના, વિરત, માર્ગ છે મંગલના,
પ્રેમયોગ્ય ને આત્મકામ છે, વીર, વીરમાં શ્રેષ્ઠ ઘણા;
ધર્મરૂપ ને ધર્મ જાણતા, સર્વેમાં ઉત્તમ પણ છે,
નમસ્કાર તમને હે પ્રભુજી! સૌમાંયે સુંદર પણ છે.

વૈકુણ્ઠઃ પુરુષઃ પ્રાણઃ પ્રાણદઃ પ્રણવઃ પૃથુઃ ।
હિરણ્યગર્ભઃ શત્રુઘ્નો વ્યાસો વાયુરધોક્ષજઃ ॥૪૪॥

તમે દિવ્ય વૈકુંઠ કહ્યા છે, પુરુષરૂપ છે પ્રાણ તમે,
ચેતનદાતા પ્રણવરૂપ છે, વ્યાપક, નમીયે આજ અમે;

દ્રષ્ટા દૃશ્યરૂપે રે'નારા, દુશ્મનને હણનાર તમે,
વાયુતત્વ છે, અધમજનોને ઉત્તમપદ દેનાર તમે.

ઋતુઃ સુદર્શનઃ કાલઃ પરમેષ્ઠી પરિગ્રહઃ ।
ઝગ્રઃ સંવત્સરો દક્ષો વિશ્રામો વિશ્વદક્ષિણઃ ॥૪૫॥

વળી સુદર્શન કામરૂપ છે, ઋતુના રૂપે તમે રહ્યા,
સૌનુંદે મંગલ ચાહનારા, સંગ્રહરૂપ તમે જ કહ્યા;
તેજસ્વી ને વર્ષરૂપ છે, તમે એકતારૂપ રહ્યા,
દક્ષ, વિરામ બધાંના, જગની રચનામાં નિષ્ણાત કહ્યા.

વિસ્તારઃ સ્થાવરસ્થાણુઃ પ્રમાણં બીજમવ્યયમ્ ।
અર્થોઽનર્થો મહાકોશો મહાભોગો મહાધનઃ ॥૪૬॥

(અનુષ્ટુપ)

વિસ્તર્યા જગમાં દેવ, તમે સ્થાવરજંગમે,
પ્રમાણરૂપ છે બીજ વિશ્વનું, સ્તવિયે અમે;
અર્થ તેમ અનર્થોના નાથ, કોશમહીં રહ્યા,
ભોગી છે, ધન છે શ્રેષ્ઠ, સાર સંસારના કહ્યા.

અનિર્વિણ્ણઃ સ્થવિષ્ઠોઽભૂર્ધર્મયૂપો મહામખઃ ।
નક્ષત્રનેમિર્નક્ષત્રી ક્ષમઃ ક્ષામઃ સમીહનઃ ॥૪૭॥

ઉત્સાહી છે વળી સ્થાયી, અજન્મા, ધર્મસ્થાંભ છે,
યજ્ઞરૂપ તમે તેમ ધ્રુવ-નક્ષત્ર દિવ્ય છે;
પૃથ્વી-ચંદ્ર તમે તેમ ક્ષમાશીલ સદાય છે,

ક્રિયાવાન છતાં આત્મા-નંદે મગ્ન બનેલ છે.

યજ્ઞ ઇજ્યો મહેજ્યશ્વ ક્રતુઃ સત્રં સતાં ગતિઃ ।
સર્વદર્શી વિમુક્તાત્મા સર્વજ્ઞો જ્ઞાનમુતમમ્ ॥૪૮॥

જપયજ્ઞ તમે પૂજ્ય, સર્વથી પૂજ્ય છે તમે,
યજ્ઞકર્તા વળી સંત ભક્ત રક્ષક છે તમે!
સંતોની ગતિ છે સાચી, સર્વદર્શી તમે વળી
સર્વજ્ઞ મુક્ત ને જ્ઞાન; ભક્તનાં દુઃખ લો હરી!

સુવ્રતઃ સુમુખઃ સૂક્ષ્મઃ સુઘોષઃ સુખદઃ સુહૃત્ ।
મનોહરો જિતક્રોધો વીરબાહુર્વિદારણઃ ॥૪૯॥

ભક્તોનાં સુખને માટે વ્રત લેનાર સુંદર,
સૂક્ષ્મ ને સુખ દેનારા, નાદરૂપ મનોહર;
મિત્ર સૌનાથ, અક્રોધી, વીર છે દુષ્ટનાશક,
નમસ્કાર તમોને હો વિશ્વના હે નિયામક!

સ્વાપનઃ સ્વવશો વ્યાપી નૈકાત્મા નૈકકર્મકૃત્ ।
વત્સરો વત્સલો વત્સી રત્નગર્ભો ધનેશ્વરઃ ॥૫૦॥

જ્ઞાનનિદ્રામહીં સૂતા છે સ્વતંત્ર સદા તમે,
વ્યાપક વિશ્વમહીં ધામ, રૂપ કેં કેં ધર્યાં તમે;
અનેક કર્મોના કર્તા, પ્રેમી ને ભક્ત વત્સલ,
સમુદ્રરૂપ, લક્ષ્મીના પતિ છે પ્રભુ નિર્મળ.

ધર્મગુલ્ધર્મકૃદ્ધર્મી   સદસત્ક્ષરમક્ષરમ્   ।
અવિજ્ઞાતા   સહસ્રાંશુર્વિધાતા   કૃતલક્ષણઃ   ॥૫૧॥

(હરિગીત)

ધર્મતણા સ્થાપક ને રક્ષક, ધર્મી તેમ વિધાતા છે,
અને વિનાશી અવિનાશી ને સત્યાસત્ય જગતમાં છે;
જીવરૂપ અજ્ઞાનભર્યા છે, તેમ સૂર્યરૂપે પણ છે,
કેંક ચિહ્નના ધારણ કરતા હે પ્રભુ, અમને મંગલ દો!

ગભસ્તિનેમિઃ   સત્ત્વસ્થઃ   સિંહો   ભૂતમહેશ્વરઃ   ।
આદિદેવો   મહાદેવો   દેવેશો   દેવભૃદ્ગુરુઃ   ॥૫૨॥

કિરણ સમાન પ્રકાશિત કરતા, સિંહ, સર્વના શાસક છે,
ભૂતમાત્રના ઉત્તમ ઈશ્વર, આદિદેવ પણ આપ જ છે;
મહાદેવ, દેવેશ, દેવગુરુ, દેવોના જીવનદાતા,
નમસ્કાર તમને હે મંગલ, પ્રભુજી મંગલના દાતા!

ઉત્તરો   ગોપતિર્ગોપ્તા   જ્ઞાનગમ્યઃ   પુરાતનઃ   ।
શરીરભૂતભૃદ્ગોક્તા   કપીન્દ્રો   ભૂરિદક્ષિણઃ   ॥૫૩॥

ભવસાગરથી ઉગારનારા, ઈન્દ્રિયોના છે સ્વામી,
રક્ષક સૌના, જ્ઞાનગમ્ય છે, વળી પુરાતન બહુનામી;
શરીરના સ્વામી ને પોષક, દ્રષ્ટા ભોક્તા તેમ વળી,
અનંતધન છે, નાથ કપિના, નમીએ તમને ફરીફરી!

સોમપોઽમૃતપઃ સોમઃ પુરુજિત્પુરુસત્તમઃ ।
વિનયો જયઃ સત્યસંધો દાશાર્હઃ સાત્વતાંપતિઃ ॥૫૪॥

અમૃત તેમ જ સોમરસતણા પીનારા ને ચંદ્ર તમે,
દેહનગરને જીતી લેતા જ્ઞાનથડી છે વીર તમે;
વિશ્વરૂપ છે, વિનયી, વિજયી, કૃષ્ણ વળી છે સત્યપ્રતિજ્ઞ,
ભક્તોના પ્રભુ, કૃપા કરી દો, મહિમાથી છું ખરે અભિજ્ઞ.

જીવો વિનયિતા સાક્ષી મુકુન્દોઽમિતવિક્રમઃ
અમ્ભોનિધિરનન્તાત્મા મહોદધિશયોઽન્તકઃ ॥૫૫॥

જીવ તમે છે, પ્રેમભાવને જોનાર અંતર્યામી,
મુક્તિના દેનારા, રસના સિંધુ, નટવર, બહુકામી;
અનંત આત્મા, અંતક સૌના, અશાંતિના હે હરનારા!
શાંતિતણા સાગરમાંહે છે શયન તમે તો કરનારા!

અજો મહાર્હઃ સ્વાભાવ્યો જિતામિત્રઃ પ્રમોદનઃ ।
આનન્દો નન્દનો નન્દઃ સત્યધર્મા ત્રિવિક્રમઃ ॥૫૬॥

અજ ને પૂજ્ય મહાન તમે છે, સ્વેચ્છાથી જ પ્રકટનારા,
દુષ્ટવૃત્તિના તમે વિજેતા, પરમ હર્ષના ધરનારા;
ત્રિલોકમાં વસનારા તેમ જ નંદ તમે આનંદ થયા,
સત્યધર્મપાલક હે, મારા હૈયામાં હો તમે રહ્યા!

મહર્ષિઃ કપિલાચાર્યઃ કૃતજ્ઞો મેદિનીપતિઃ ।

त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्तकृत् ॥५७॥

કપિલ મહર્ષિ તમે થયા છો, કૃતજ્ઞ, પૃથ્વીના પતિ છો,
ત્રિલોકવાસી, ત્રણે દશાના નાથ, કાળના કાળ જ છો;
મત્સ્યરૂપમાં અહંકારનાં શુંગ ધરીને ફરનારા,
અહંકારને ટાળો, કાપો બંધન, બંધન હરનારા!

महावराहो गोविन्दः सुषेणः कनकाङ्गदी ।
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्रगदाधरः ॥५८॥

વરાહરૂપી, બ્રહ્મજ્ઞાનથી જ્ઞેય તમે ગોવિંદ ખરે,
સદગુણસેનાવાળા, અંગદ, સોનાના ધરનાર, હરે!
ગુપ્ત બધાથી, ગંભીર છો, ને ગહન તમારું રૂપ ખરે,
ચક્ર ગદાધર, કૃપા કરી દો, દર્શન તો તો દિવ્ય મળે.

वेधाः स्वाङ्गोऽजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोऽच्युतः ।
वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥५९॥

ધારક સૌના, સ્વાંગ ધારતા અજીત, કૃષ્ણ છો તમે કહ્યા,
આકર્ષણ કરનારા સૌને, દૃઢ ને અચળ સદાય રહ્યા;
વરુણરૂપ છો, અગસ્ત્ય છો, ને આ જગરૂપી વૃક્ષ તમે,
કમળનેત્ર! હે ઉદાર મનના! નમીયે વારંવાર અમે!

भगवान् भगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः ।
आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥६०॥

લક્ષ્મી યશ વૈરાગ્ય ધર્મ - ઐશ્વર્ય મોક્ષવાળા ભગવાન,
સુખદ, સહિષ્યુ, દુર્ગુણનાશક, જગવનમાળી છે ગુણવાન;
વામન ને બલદેવરૂપ ને સૂર્યથકીય પ્રકાશિત છે,
ઉત્તમ ગતિ છે સૌની, અમને ઉત્તમ ગતિ દેનારા હો!

સુધન્વા   ખણ્ડપરશુર્દારુણો   દ્રવિણપ્રદઃ   ।
દિવઃસ્પૃક્   સર્વદૃગ્વ્યાસો   વાચસ્પતિરયોનિજઃ   ॥૬૧॥

પરશુરામ છે, સુધન્વા તમે, ઉગ્ર તેમ ધનના દાતા,
સ્વર્ગ તેમ સઘળે વ્યાપેલા, વ્યાસ સર્વના છે જ્ઞાતા;
સ્વયંભૂ વળી વાણીના છે દેવ તમે હે પરમાત્મા,
પ્રેમ કરીને નમીયે તમને, પ્રેમસિંધુ હે પરમાત્મા!

ત્રિસામા   સામગઃ   સામ   નિર્વાણં   ભેષજં   ભિષક્   ।
સંન્યાસકૃચ્છમઃ   શાન્તો   નિષ્ઠા   શાન્તિઃ   પરાયણમ્   ॥૬૨॥

ગાયત્રી ને પ્રણવરૂપ છે, સામવેદના ગાનારા,
સામવેદ, કૈવલ્ય તમે છે, ભવનું ઔષધ પાનારા;
ભવાટીની દવા, શાંતિ ને શાંત તમે નિષ્ઠાવાળા,
નિર્વિકાર ને ત્યાગી તમને નમીયે અમૃત પાનારા!

શુભાઙ્ગઃ   શાન્તિદઃ   સ્રષ્ટા   કુમુદઃ   કુવલેશયઃ   ।
ગોહિતો   ગોપતિર્ગોસા   વૃષભાક્ષો   વૃષપ્રિયઃ   ॥૬૩॥

શાંતિ આપતા સુંદર તેમ જ આ જગના સર્જનકરતા,
ક્રુમુદસમાન સુવાસિત, રક્ષક, ઈન્દ્રિયોના હિતકરતા;
શેષ, નાથ જીવનના, તેમ જ તમે દીર્ઘદૃષ્ટિવાળા,
ધર્મપ્રાણ હે, દર્શન આપો અમને, હે મંગલ ન્યારા!

અનિવર્તી નિવૃત્તાત્મા સંક્ષેપ્તા ક્ષેમકૃચ્છિવઃ ।
શ્રીવત્સવક્ષાઃ શ્રીવાસઃ શ્રીપતિઃ શ્રીમતાંવરઃ ॥૬૪॥

કર્મઠ તેમ જ નિવૃત્ત તો છો, માયા સંકેલી લો છો,
શિવસ્વરૂપ છો, નિજ ભક્તોનું મંગલ નિત્ય કરી દો છો;
લક્ષ્મીના પતિ, શ્રેષ્ઠ ધન્યમાં, ધામ સુખતાણા એક તમે,
છાતીમાં શ્રીચિહ્ન ધરેલા, શરણે આવ્યાં આજ અમે.

શ્રીદઃ શ્રીશઃ શ્રીનિવાસઃ શ્રીનિધિઃ શ્રીવિભાવનઃ ।
શ્રીધરઃ શ્રીકરઃ શ્રેયઃ શ્રીમાલ્લોકત્રયાશ્રયઃ ॥૬૫॥

મંગલદાતા માયાના પતિ, લક્ષ્મીના ભંડાર તમે,
લક્ષ્મીધારી, મંગલકારી, શ્રેય પરમ સૌનુંય તમે;
ત્રણે લોકના આશ્રય એવા એક જગતમાં છો શ્રીમાન,
નમીએ તમને પ્રેમ કરીને, અરજ અમારી લેજો ધ્યાન!

સ્વક્ષઃ સ્વઙ્ગઃ શતાનન્દો નન્દિર્જ્યોતિર્ગણેશ્વરઃ ।
વિજિતાત્માઽવિધેયાત્મા સત્કીર્તિશિચ્છન્નસંશયઃ ॥૬૬॥

સુલોચન અને દિવ્ય દેહના, અનંત છો આનંદ તમે,

ગ્રહનક્ષત્ર તણા છે સ્વામી, આત્મજીત વિખ્યાત તમે;
શંકરાહિત તમે શાસ્ત્રોથી સિધ્ધ સદાય થયેલા છે,
કૃપા કરી દો પૂર્ણ તમે તો કહો ન કોનું મંગલ હો!

उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतस्थिरः ।
भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ॥६७॥

શ્રેષ્ઠ તેમ સૌનાયે દ્રષ્ટા, સદાકાળ રહેનારા છે,
ઈશ્વર સૌના, ભુષણ જગના, વિભૂતિ સુખ દેનારા છે;
રામરૂપ ને શોકરહિત છે, શોકનાશ સૌનો કરતા,
લાખોવાર પ્રણામ તમોને થઈ જાવ બંધનહરતા!

अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।
अनिरुद्धोऽप्रतिरथः प्रद्युम्नोऽमितविक्रमः ॥६८॥

જ્યોતિરૂપ ને પૂજ્ય તમે છે, કુંભ જગતના તમે ખરે,
વિશુદ્ધ તેમ જ મળ ધોનારા, સ્વતંત્ર છે પ્રદ્યુમ્ન ખરે;
અમાપ બળના, નથી તમારે કોઈ વેર આ વિશ્વ વિશે,
નિર્વેર કરો, પ્રેમ ધરી દો, કૃપા કરી દો હૈયું હસે!

कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ।
त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥६९॥

વીર, વીરના સ્વામી છે, ને કાલનેમિના નાશક છે,
ત્રિભુવનસ્વામી, પ્રાણ જગતના, કેશવ, સૌના ચાહક છે;

કેશિનિષુદન તેમ જ હરિ છે,પાપ અમારું પૂર્ણ હરો,
વળી અવિદ્યા ક્લેશ હરીને, અમને પૂર્ણ પ્રસન્ન કરો!

કામદેવઃ કામપાલઃ કામી કાન્તઃ કૃતાગમઃ ।
અનિર્દેશ્યવપુર્વિષ્ણુર્વીરોઽનન્તો ધનંજયઃ ॥૭૦॥

કામદેવ ને પૂર્ણકામ છે, ઈચ્છા સૌ પૂરી કરતા,
પૃથ્વીના પતિ, શાસ્ત્રરચયિતા, વ્યાપક, અણુઅણુમાં ફરતા;
અનંત તેમ ધનંજય એવા પૂર્ણકામ પરમાત્મા છે,
વીર વીરના, નમીયે તમને, કૃપાળુ હે પરમાત્મા હો!

બ્રહ્મણ્યો બ્રહ્મકૃદ્ બ્રહ્મા બ્રહ્મ બ્રહ્મવિવર્ધનઃ ।
બ્રહ્મવિદ્ બ્રાહ્મણો બ્રહ્મી બ્રહ્મજ્ઞો બ્રાહ્મણપ્રિયઃ ॥૭૧॥

બ્રહ્મ તમે છે બ્રહ્મા તેમ જ બ્રાહ્મણની રક્ષા કરતા,
સત્યધર્મ ને વધારનારા, ધર્મ જાણતા ને રચતા;
ઈશ્વરદર્શી બ્રાહ્મણરૂપે તમે, તમે છે બ્રહ્મ કહ્યા,
વેદ જાણતા જ્ઞાનીના પ્રિય, હૈયામાં છે તમે રહ્યા!

મહાક્રમો મહાકર્મા મહાતેજા મહોરગઃ ।
મહાક્રતુર્મહાયજ્વા મહાયજ્ઞો મહાહવિઃ ॥૭૨॥

સૃષ્ટિના ક્રમના કરનારા, મહાન તેજસ્વી કર્મી,
ચરાચરોમાં હજાર એવા, યજ્ઞ, યજ્ઞકર્તા, ધર્મી;
આહૂતિ ને બલિદાન છે, તમને નમીયે નિત્ય અમે,

કૃપા કરી દો, વિના તમારા કોઈ ચે વસ્તુ નહિ ગમે!

સ્તવ્યઃ સ્તવપ્રિયઃ સ્તોત્રં સ્તુતિઃ સ્તોતા રણપ્રિયઃ ।
પૂર્ણઃ પૂરયિતા પુણ્યઃ પુણ્યકીર્તિરનામયઃ ॥૭૩॥

સ્તુતિને યોગ્ય, તમે પૂરણ છે, સ્તુતિથી થાવ પ્રસન્ન ખરે
સ્તુતિરૂપ વળી સ્તુતિ કરનારા, લીલાપ્રિય છે પૂર્ણ ખરે;
દુઃખ અવિદ્યા વિકારથી પર, પુણ્યવાન છે ખૂબ તમે,
કૃપાકટાક્ષ કરી દો પ્રેમે, નમીયે વારંવાર અમે!

મનોજવસ્તીર્થકરો વસુરેતા વસુપ્રદઃ ।
વસુપ્રદો વાસુદેવો વસુર્વસુમના હવિઃ ॥૭૪॥

કામદેવ ને તીર્થરૂપ છે, બ્રહ્મ, ધન દેનાર તમે,
ચાર પદાર્થોના દેનારા, વાસુદેવ, હૃતદ્રવ્ય તમે;
વિશ્વમહીં વસનારા તેમ જ જગતતણા કારણ પણ છે,
નમસ્કાર કરીયે હે પ્રભુજી, અમને હરનિશ મંગલ દો!

સદ્ગતિઃ સત્કૃતિઃ સત્તા સદ્ભૂતિઃ સત્પરાયણઃ ।
શૂરસેનો યદુશ્રેષ્ઠઃ સન્નિવાસઃ સુયામુનઃ ॥૭૫॥

સદગતિ છે ને, સત્કર્મી છે, સત્તા સત્યવિભૂતિ તમે,
સત્યપરાયણ, કૃષ્ણરૂપ છે, સદગુણ સેનાવાન તમે;
સંતજનોના આશ્રય તેમ જ જમના ઝેરરહિત કરતા,
નમીયે તમને પ્રેમ કરીને સદા થાવ સંકટહરતા!

भूतावासो वासुदेवः सर्वासुनिलयोऽनलः ।
दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरोऽथापराजितः ॥७६॥

જીવમાત્રના નિવાસ છે, ને વાસુદેવ, અજ્નિય તમે,
ગર્વનાશ કરનારા ગૌરવ, સૌના પ્રાણાધાર તમે;
વિજયી તેમ જ કષ્ટસાધ્ય છે, વંદન કરીયે ખૂબ અમે,
કૃપા કરી દો ચિત્ત તમારાં ચરણ તજી ના ક્યાંય ભમે!

विश्वमूर्तिर्महामूर्तिर्दीप्तमूर्तिरमूर्तिमान् ।
अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥७७॥

વિરાટ, વ્યાપક ને તેજસ્વી, નિરાકર છે તમે મહાન,
એક છતાંયે અનેક એવા, હજાર મુખવાળા, છે પ્રાણ;
વિવિધસ્વરૂપમહીં રહેનારા, કૃપાતણું દો આજે દાન,
રૂપ તમારું મંગલ એમાં આંખ ધરે હંમેશાં ધ્યાન.

एको नैकः सवः कः किं यत् तत्पदमनुत्तमम् ।
लोकबन्धुर्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः ॥७८॥

એક છતાં છે અનેક, તેમ જ વિના તમારા કોણ અહીં,
વિના તમારા કશુંય છે ના, દિવ્ય તમારી મૂર્તિ કહીં;
ઉત્તમ પદને લોકબંધુ છે, લોકનાથ ને માધવ છે,
નમીયે તમને પ્રેમ કરીને! ભક્તવત્સલ સનાતન છે.

सुवर्णवर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्दनाङ्गदी ।
वीरहा विषमः शून्यो घृताशीरचलश्चलः ॥७९॥

सुवर्णसुंदर, सदा प्रकाशित, चंदनना भूषणवाणा,
द्वैत्यविनाशक, सदा विलक्षण, कोई ना दूषणवाणा;
सदातृप्त ने सूक्ष्म अचण छे चलायमान छतां लागो,
कृपा करी सधणांय अमारां बंधन तनमननां भांगो!

अमानी मानदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक् ।
सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ॥८०॥

नम्र, मान भक्तोने देता, पूज्य तमे सौथीये भरे,
लोकनाथ, त्रिभुवनना धारक, बुद्धिवाणा, धन्य भरे;
न्यायपरायण, धरतीधारक, नमीये तमने भूळ अमे,
प्रेमयज्ञथी प्रकट थनारा, नमीये तमने भूळ अमे!

तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतां वरः ।
प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैकशृङ्गो गदाग्रजः ॥८१॥

सूर्यरूप छे, ओजस्वी ने सर्वशस्त्रना स्वामी छे
प्रेम ग्रहण करनारा, जगना वशकर्ता, व्यवसायी छे;
अनेकविध छे, विश्व पहेलां प्रकट थयेला सत्य तमे,
नेह करीने प्रणाम करीये वारंवार अनंत अमे!

चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः ।

चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ॥८२॥

ચતુર્હસ્ત છે, ચાર દેહના, ચાર વેદના રચનારા,
ચાર જાતની મુક્તિ છે, ને ચાર અવસ્થા ધરનારા;
ધર્મ અર્થ ને કામ મોક્ષ છે, જીવન જગને ધરનારા
પ્રણવરૂપ છે એક ચરણના, વંદન હે ભય હરનારા!

समावर्तोऽनिवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः ।
दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥८३॥

વીટળાયેલા સકળ વિશ્વને, પ્રવૃત્ત છે જગના હિતમાં,
કષ્ટસાધ્ય છે, દુર્લભ તેમ જ દુર્ગમ, રત સૌના સુખમાં;
કષ્ટવિનાશક, અજ્ઞાનીથી દૂર સદા રહેનારા છે,
પ્રણામ કરીએ નેહે તમને, અક્ષયસુખ દેનારા હો!

शुभाङ्गो लोकसारङ्गः सुतन्तुस्तन्तुवर्धनः ।
इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥८४॥

(અનુષ્ટુપ)

ચારુ છે, હંસ જેવા છે, સર્વવ્યાપક તત્વ છે,
માયાની જાળના કર્તા, મહાકર્મા તમે જ છે;
સંસારને વધારો છે, ધન્ય ને પૂર્ણ છે તમે,
વેદના રચનારા હે, નમીએ તમને અમે!

उद्धवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः ।
अर्को वाजसनः शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ॥८५॥

અજ ને અવિનાશી છે, દયાસૌંદર્યસાગર,
રત્નશા મહિમાવાળા, સૂર્ય તેમ સુધાકાર;
દાનીને દિવ્યદૃષ્ટિ છે, ચંદ્ર ધારેલ શંકર,
સર્વજ્ઞ, સર્વના જેતા, નમીયે અભયંકર!

સુવર્ણબિન્દુરક્ષોભ્યઃ સર્વવાગીશ્વરેશ્વરઃ ।
મહાહ્વદો મહાગર્તો મહાભૂતો મહાનિધિઃ ॥૮૬॥

બીજરૂપ તમે સૌના, બ્રહ્માના નાથ, શાંત છે,
આનંદરૂપ, માયાના રૂપ છે, ને પ્રશાંત છે;
ભંડાર વીર્યના છે, ને સૌથી ઉત્તમ તત્ત્વ છે,
નમીયે તમને દેવ! જગના માત્ર તત્ત્વ છે.

કુમુદઃ કુન્દરઃ કુન્દઃ પર્જન્યઃ પાવનોઽનિલઃ ।
અમૃતાંશોઽમૃતવપુઃ સર્વજ્ઞઃ સર્વતોમુખઃ ॥૮૭॥

સર્વને હર્ષ દેનારા, તમે આનંદરૂપ છે,
વાયુવર્ષા તમે, તેમ શુભ્રપાવન ખૂબ છે;
સર્વજ્ઞ ને સુધાસ્વામી, મૃત્યુથી પર છે તમે,
સર્વવ્યાપક હે દેવ, તમને નમીયે અમે!

સુલભઃ સુવ્રતઃ સિદ્ધઃ શત્રુજિચ્છત્રુતાપનઃ ।
ન્યગ્રોઽધોઽદુમ્બરોઽશ્વત્થશ્ચાણૂરાન્ધ્રનિષૂદનઃ ॥૮૮॥

(હરિગીત)

સાધનથી છે સુલભ સદાયે, તમે પ્રતિજ્ઞાપાલક છે,
પૂર્ણ સિધ્ધ છે, વટશાયી ને અક્ષયવટ પણ આપજ છે;
ફલરૂપે બ્રહ્માંડતણા ને જગરૂપી અશ્વત્થ તમે,
આંધ્રદેશ-ચાણુર-વિનાશક, પ્રણામ કરીએ કૃષ્ણ અમે.

સહસ્રાર્ચિઃ સસજિહ્વઃ સસૈધાઃ સસવાહનઃ ।
અમૂર્તિરનઘોઽચિન્ત્યો ભયકૃદ્ભયનાશનઃ ॥૮૯॥

જ્યોતિરૂપ છે, સાત જીભના અગ્નિરૂપે તમે રહ્યા,
સાત જીભથી ભક્ષણ કરતા, વાહનવાળા સાત કહ્યા;
નિરાકાર, નિર્દોષ સદા છે, મનબુદ્ધિથી પર સ્વામી,
ભયનાશક, ભય નષ્ટ કરી દો, નમીએ હે અંતર્યામી!

અણુર્બૃહત્કૃશઃ સ્થૂલો ગુણભૃન્નિર્ગુણો મહાન્ ।
અધૃતઃ સ્વધૃતઃ સ્વાસ્યઃ પ્રાગ્વંશો વંશવર્ધનઃ ॥૯૦॥

વિરાટ છે ને અણુના જેવા, કૃશ છે તેમ જ સ્થૂલ તમે,
સગુણ વળી નિર્ગુણ છે, તેમ જ મહાન, સુંદરવન તમે;
પીંડ તેમ બ્રહ્માંડરૂપ છે, અનાસક્ત સાથે જ તમે,
વંશ વિશ્વનો વધારનારા, સ્તવીયે તમને આજ અમે!

ભારભૃત્ કથિતો યોગી યોગીશઃ સર્વકામદઃ ।
આશ્રમઃ શ્રમણઃ ક્ષામઃ સુપર્ણો વાયુવાહનઃ ॥૯૧॥

ભાર વિશ્વનો વહન કરો છે, સ્તવન તમારું શાસ્ત્ર કરે,

યોગીશ્વર છે, સર્વકામના પૂર્ણ કરી દેનાર ખરે;
આશ્રમ સૌના, ક્ષમાશીલ ને જ્ઞાની, વાયુસ્વરૂપ તમે,
જીવ તેમ શિવરૂપી પંખી, નમીયે વારંવાર અમે!

ધનુર્ધરો ધનુર્વેદો દણ્ડો દમયિતા દમઃ ।
અપરાજિતઃ સર્વસહો નિયન્તાઽનિયમોઽયમઃ ॥૧૨॥

પરશુરામ ને રામ ધનુર્ધર, ધનુષજ્ઞાનસંપન્ન તમે,
દંડો તેમ જ દમન કરો છે દુષ્ટોને, દમરૂપ તમે;
સહનશીલ, સૌનાય નિયંતા, નિયમ તમોને ખૂબ ગમે,
સમર્થ છે યમરાજ, તમોને નમીયે વારંવાર અમે!

સત્ત્વવાન્ સાત્ત્વિકઃ સત્યઃ સત્યધર્મપરાયણઃ ।
અભિપ્રાયઃ પ્રિયાર્હોઽર્હઃ પ્રિયકૃત્ પ્રીતિવર્ધનઃ ॥૧૩॥

તત્ત્વભર્યા છે, સાત્ત્વિક તેમ જ સત્યપરાયણ સત્ય તમે,
પ્રિય ને પૂજ્ય, સર્વને ઉત્તમ, સોનું હિત કરનાર તમે;
પ્રેમ ભક્ત પર વધારનારા, સાર જ્ઞાનના શાશ્વત છે,
નમસ્કાર તમને હે પ્રભુજી, અમને નિશ્ચિન મંગલ દો!

વિહાયસગતિર્જ્યોતિઃ સુરુચિર્હૃતભુગ્વિભુઃ ।
રવિર્વિરોચનઃ સૂર્યઃ સવિતા રવિલોચનઃ ॥૧૪॥

વિહાર વ્યોમમહીં કરનારા, જ્યોતિરૂપ છે, સૂર્ય તમે,
અગ્નિ ને આકાશરૂપ છે, વિશિષ્ટ રૂપપ્રકાશ તમે

સ્નેહી સૌના, સર્જક તેમ જ સૂર્યસમાં લોચનવાળા,
નમીયે વારંવાર, વહાવો પ્રેમતણી મોહક ધારા.

અનન્તો હુતભુગ્મ્હોક્તા સુખદો નૈકજોઽગ્રજઃ ।
અનિર્વિણ્ણઃ સદામર્ષી લોકાધિષ્ઠાનમદ્ભુતઃ ॥૧૫॥

અનંત ને સૌનાયે ભોક્તા, હોમેલું ખાનાર તમે,
સુખ દેનારા, યુગયુગમાં અવતાર કૈંક લેનાર તમે
આદિ સર્વના, કલેશરહિત છો, સત્યપરાયણ, શાંત તમે,
અદ્ભુત, વિશ્વતણા આશ્રય હે, નમીયે વારંવાર અમે.

સનાત્સનાતનતમઃ કપિલઃ કપિરવ્યયઃ ।
સ્વસ્તિદઃ સ્વસ્તિકૃત્સ્વસ્તિ સ્વસ્તિભુક્સ્વસ્તિદક્ષિણઃ ॥૧૬॥

પુરાણ તેમ સનાતન છો ને કપિલદેવ હનુમાન તમે,
અવિનાશી, કલ્યાણ આપતા, મંગલકર, કલ્યાણ તમે;
વિનાવિલંબે પ્રસન્ન થઈને ભક્તોનું મંગલ કરતા,
સદા કરી દો મંગલ, તમને નમીયે દૈન્યતણા હરતા.

અરૌદ્રઃ કુણ્ડલી ચક્રી વિક્રમ્યૂર્જિતશાસનઃ ।
શબ્દાતિગઃ શબ્દસહઃ શિશિરઃ શર્વરીકરઃ ॥૧૭॥

સુંદર, કુંડલ ધારણ કરતા, જગતચક્રના સ્વામી છો,
પરાક્રમી ને શાસક સૌના, શબ્દાતીત, અનામી છો;
જ્ઞાનતણા છો લક્ષ્ય, શિશિરની જેમ તાપને શાંત કરો,

દિવસરાત કરનારા, નમીયે, ક્લેશ અમારા સર્વ હરો.

અક્રૂરઃ પેશલો દક્ષો દક્ષિણઃ ક્ષમિણાંવરઃ ।
વિદ્વત્તમો વીતભયઃ પુણ્યશ્રવણકીર્તનઃ ॥૧૮॥

કુશળ, દયાળુ તેમ સુશોભિત, વળી વિચક્ષણ સદા કહ્યા,
ક્ષમાશીલમાં શ્રેષ્ઠ, અભય ને વિદ્વાનોમાં શ્રેષ્ઠ ગણ્યા;
શ્રવણ તમારું કીર્તન જનને પુણ્ય ધરે, મંગલ આપે,
કૃપા કરી દો, કૃપા તમારી ક્લેશ તેમ બંધન કાપે.

ઉત્તારણો દુષ્કૃતિહા પુણ્યો દુઃસ્વપ્નનાશનઃ ।
વીરહા રક્ષણઃ સન્તો જીવનઃ પર્યવસ્થિતઃ ॥૧૯॥

તારક સૌના, દુષ્ટ કર્મના નાશક, ઉત્તમ પુણ્ય તમે,
દુષ્ટ સ્વપ્ન જેવાં દુઃખોના નાશક છે, શૂરવીર તમે;
રક્ષક તેમ જ જીવન જાગના, સંતસ્વરૂપે તમે રહ્યા,
રગરગમાં વ્યાપી જાઓ છે, તમને વ્યાપક બધે કહ્યા.

અનન્તરૂપોઽનન્તશ્રીર્જિતમન્યુર્ભયાપહઃ ।
ચતુરશ્રો ગમ્भीરાત્મા વિદિશો વ્યાદિશો દિશઃ ॥૨૦॥

અનંતનામી, અનંતરૂપી, અનંત શક્તિવાળા છે,
ક્રોધજીત ને ભયનાશક છે, મૃત્યુના પણ મારક છે;
ચાર દિશામાં ફેલાયેલા, દિશા થકી પર, ગંભીર છે,
દિશારૂપ છે, આજ્ઞાકારી, અમને મંગલદાયક હો.

अनादिर्भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।
जननो जनजन्मादिर्भीमो भीमपराक्रमः ॥१०१॥

अनादि છે, પૃથ્વી છે, તેમજ સૃષ્ટિની શોભા પણ છે,
વીર તેમ છે ભૂષણવાળા, જનક સર્વ જીવોના છે;
લોકજન્મના કારણ તેમજ ઉગ્ર કર્મના કરનારા,
પરાક્રમી છે, નમીયે તમને, દુઃખદર્દના હરનારા.

आधारनिलयोऽधाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
ऊर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥१०२॥

આશ્રયસ્થાન, બધાંના ધાતા, ફૂલ જેમ હસનારા છે,
જગના હિત માટે જાગ્રત ને ઉત્તમ ગતિ ધરનારા છે;
ન્યાય-નીતિના સ્વરૂપ તેમજ પ્રાણ સર્વના, પ્રણવ તમે,
સત્યપ્રતિજ્ઞ, અનંત, તમોને નમીયે વારંવાર અમે.

प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत्प्राणजीवनः ।
तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युजरातिगः ॥१०३॥

પ્રમાણના પણ પ્રમાણ છે, ને પ્રાણતણા ભંડાર તમે,
પ્રાણ પોષનારા ઉત્તમ ને પ્રાણ, પ્રાણના સાર તમે;
એક, તત્ત્વજ્ઞાની ને મૃત્યુ જન્મજરાથી રહિત તમે,
વિરહદુઃખથી રહિત કરી દો, નમીયે વારંવાર અમે.

भूर्भुवःस्वस्तरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।

यज्ञो यज्ञपतिर्यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ॥१०४॥

લોકલોકના વૃક્ષરૂપી છે, ભવસાગરના તારક છે,
પિતા સર્વના, પિતાના પિતા, પ્રપિતામહ પણ આપ જ છે;
યજ્ઞરૂપ છે, યજ્ઞદેવતા, મંગલના યજમાન તમે,
યજ્ઞસાર, સાધનથી મળતા, નમીયે વારંવાર અમે.

यज्ञभृद् यज्ञकृद् यज्ञी यज्ञभुग् यज्ञसाधनः ।
यज्ञान्तकृद् यज्ञगुह्यमन्नमन्नाद एव च ॥१०५॥

સંરક્ષક ને હિતના યજ્ઞો યુગયુગમાં કરનાર તમે,
ભોક્તા, ફળદાતા મંગલના, યજ્ઞ થકી છે સાધ્ય તમે
જીવનયજ્ઞ તણા અંતક ને જીવનના છે સત્વ તમે,
અન્ન, અન્નના દેનારા હે, નમીયે વારંવાર અમે.

आत्मयोनिः स्वयंजातो वैखानः सामगायनः ।
देवकीनन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥१०६॥

જીવનના છે મૂળ તમે, ને વળી સ્વયંભૂ સૃષ્ટા છે,
વરાહરૂપી, કૃષ્ણ તમે, ને સામવેદ ગાનારા છે;
સૃષ્ટિના છે સ્વામી, તેમ જ પાપ નાશ છે કરનારા,
નેહ કરીને નમીયે તમને, શાંતિ તેમ સુખ ધરનારા.

शङ्खभृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ।
रथाङ्गपाणिरक्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥१०७॥

शंभ्रमहीं वसनार, श्रुवनुं पोषण प्रेमे करनार,
शंभ्रगढा ने यक तेम छे धनुष हाथमां धरनार
विश्वयकने यलावनार, शस्त्रो सधणां धरनार,
शांत, प्रसन्न, प्रेमथी नमीये, हे मंगलना करनार.

सर्वप्रहरणायुध ॐ नम इति ।
वनमाली गदी शाङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी ।
श्रीमान् नारायणो विष्णुर्वासुदेवोऽभिरक्षतु ॥१०८॥

श्री वासुदेवोऽभिरक्षतु ॐ नम इति ।

શ્રી વિષ્ણુસહસ્રનામ મહાત્મ્ય

ભીષ્મ ઉવાચ

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ।
नाम्नां सहस्रं दिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितम् ॥१॥

ભીષ્મ કહે છે:

इश्वर दिव्य नामो आ परिपूर्णरूपे कक्षां,
पूज्य ने स्तुत्य છે એવાં શ્રી વિષ્ણુ ભગવાનનાં.

य इदं शृणुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत् ।
नाशुभं प्राप्नुयात्किंचित्सोऽमुत्रेह च मानवः ॥२॥

સૂણશે રોજ જે આને, ગાશે પ્રેમ કરી વળી,
આ લોકે પરલોકે તે જશે સૌ દુઃખથી તરી.

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात्क्षत्रियो विजयी भवेत् ।
वैश्यो धनसमृद्धः स्याच्छूद्रः सुखमवाप्नुयात् ॥३॥

થશે બ્રાહ્મણ તો જ્ઞાની, જય ક્ષત્રિય પામશે,
ધની વૈશ્ય થશે, તેમ શૂદ્રયે સુખ પામશે.

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्ममर्थार्थी चार्थमाप्नुयात् ।
कामानवाप्नुयात्कामी प्रजार्थी प्राप्नुयात्प्रजाम् ॥४॥

ધર્મ દ્રવ્ય વળી કામ તેમ સંતાન જે યહે,
સહસ્રનામ ગાવાથી તે તે વસ્તુ સદા લહે.

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गतमानसः ।
सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत्प्रकीर्तयेत् ॥५॥

प्रभातमां ॐ गी गी, थछने स्वच्छ, नाम आ,
प्रभुमां मन राभीने, पामशे यश ते महा.

यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च ।
अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम् ॥६॥

ज्ञातिमां श्रेष्ठता, लक्ष्मी सदा रे'नार पामशे,
थशे मंगल तेनुं, ने भय ना कडी व्यापशे.

न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।
भवत्यरोगो द्युतिमान्बलरूपगुणान्वितः ॥७॥

वीर्यवान् थशे ते तो, तेम आरोग्य पामशे,
रूप ने गुण धारीने, क्कान्ति उत्तम धारशे.

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।
भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ॥८॥

रोगीना मटशे रोग, अंधशी अङ्क छुटशे,
भयमुक्त थशे भीत, दुःभीना दुःभ तूटशे.

दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥९॥

સહસ્રનામથી જે આ પ્રભુની સ્તુતિને કરે,
થઈ સંકટથી મુક્ત સુખ સત્વર મેળવે.

વાસુદેવાશ્રયો મર્ત્યો વાસુદેવપરાયણઃ ।
સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા યાતિ બ્રહ્મ સનાતનમ્ ॥૧૦॥

પ્રભુનું શરણું લે જે, બને પ્રભુપરાયણ,
પાપમુક્ત થઈને તે પામે છે બ્રહ્મનું પદ.

ન વાસુદેવભક્તાનામશુભં વિચિતે ક્વચિત્ ।
જન્મમૃત્યુજરાવ્યાધિ ભયં નૈવોપજાયતે ॥૧૧॥

પ્રભુના ભક્તનું કોઈ અમંગલ થતું નથી,
જન્મ મૃત્યુ જરા વ્યાધિ ભય તેને થતો નથી.

इमं स्तवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ।
युज्येतात्मसुखक्षान्तिश्रीधृतिस्मृतिकीर्तिभिः ॥૧૨॥

શ્રદ્ધાભક્તિ થકી જે આ સ્તુતિને કરશે વળી,
શાંતિ દ્રવ્ય ક્ષમા કીર્તિ, ધૈર્ય ને જ્ઞાન પામશે.

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।
भवन्ति कृत पुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥૧૩॥

પુણ્યવાન પુરુષો જે પ્રભુના ભક્ત તેમને,
ક્રોધ લોભ વળી ઈર્ષ્યા નથી દુર્ગતિ તેમને.

द्यौः सचन्द्रार्कनक्षत्रा खं दिशो भूर्महोदधिः ।
वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महात्मनः ॥१४॥

स्वर्ग सूर्य ગ્રહો ચંદ્ર વ્યોમ પૃથ્વી દિશા વળી,
પ્રભુની શક્તિ તે સૌને રહી જીવન છે ધરી.

સસુરાસુરગન્ધર્વ સયક્ષોરગરાક્ષસમ્ ।
જગદ્વશો વર્તતેદં કૃષ્ણસ્ય સચરાચરમ્ ॥૧૫॥

દેવ દૈત્ય અને યક્ષ તેમ ગંધર્વ રાક્ષસ,
જડ ચેતન આ વિશ્વ બધું છે કૃષ્ણને વશ.

इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
वासुदेवात्मकान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥१६॥

ઇન્દ્રિયો, મન ને બુદ્ધિ, તેજ ને બળ સત્ત્વ આ,
દેહ આત્મા બધાંયે છે વાસુદેવ ખરે જ હા.

सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते ।
आचारप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥१७॥

આચાર સર્વ શાસ્ત્રોમાં માનેલો મુખ્ય છે ખરે,
આચારથી બને ધર્મ, ધર્મના પ્રભુ નાથ છો.

ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।
जङ्गमाजङ्गमं चेदं जगन्नारायणोद्भवम् ॥१८॥

પિતૃ, દેવ વળી વ્યોમ, ઋષિ ને પંચભૂત આ,
સચરાચર સૃષ્ટિના નારાયણ જ છે પિતા.

યોગો જ્ઞાનં તથા સાંખ્યં વિદ્યાઃ શિલ્પાદિ કર્મ ચ ।
વેદાઃ શાસ્ત્રાણિ વિજ્ઞાનમેતત્સર્વં જનાર્દનાત્ ॥૧૯॥

યોગ, જ્ઞાન વળી સાંખ્ય, વિદ્યા, શિલ્પ સમી કળા,
વેદ વિજ્ઞાન ને શાસ્ત્ર જનાર્દન થકી થયાં.

एको विष्णुर्महद्भूतं पृथग्भूतान्यनेकशः ।
त्रींल्लोकान्व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभुगव्ययः ॥૨૦॥

એક વિષ્ણુમહીંથી આ હજારો જીવ થાય છે,
ત્રિલોકવ્યાપ્ત વિષ્ણુ આ ભોક્તા સૌનાં ગણાય છે.

इमं स्तवं भगवतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितम् ।
पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ॥૨૧॥

કલ્યાણ ઇચ્છતાં તેમ સુખને ચાહનાર જે,
મહર્ષિ વ્યાસની વિષ્ણુ-સ્તુતિ આ તે સદા કરે.

विश्वेश्वरमजं देवं जगतः प्रभुमव्ययम् ।
भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥૨૨॥

(હરિગીત)

વિશ્વેશ્વર જે દેવ અજન્મા અવિનાશી આ જગના છે,
કમળસમાં સુંદર લોચનનાં, સર્જક દેવ જગતનાં છે;

પ્રેમભાવથી જે માનવ તે દેવદેવનું ભજન કરે,
શોકમોહથી મુક્ત થઈ તે સુખી થાય ને વિજય વરે.

અર્જુન ઠવાચ

પદ્મપત્રવિશાલાક્ષ પદ્મનાભ સુરોત્તમ ।
ભક્તાનામનુરક્તાનાં ત્રાતા ભવ જનાર્દન ॥૨૩॥

અર્જુન કહે છે:

પદ્મનાભ હે દેવ દેવના, કમલનેત્ર, પરમેશ્વર હે,
પ્રેમી ભક્તોના રક્ષક હો, પ્રેમી પિતા જગતના હે !

શ્રીભગવાનુવાચ

યો માં નામસહસ્રેણ સ્તોતુમિચ્છતિ પાણ્ડવ ।
સોહસમેકેન શ્લોકેન સ્તુત એવ ન સંશયઃ ॥૨૪॥

શ્રી ભગવાન કહે છે:

હજાર નામથી મારી સ્તુતિ જો ના કરી શકે,
એક શ્લોક થકી મારી સ્તુતિ પૂર્ણ થઈ શકે.

નમોઽસ્ત્વનન્તાય સહસ્રમૂર્તયે
સહસ્રપાદા ક્ષિશિરોરુબાહવે ।
સહસ્રનામ્ને પુરુષાય શાશ્વતે
સહસ્રકોટિ યુગધારિણે નમઃ ॥૨૫॥

(હરિગીત)

હજાર જેનાં રૂપ, હજારો લોચન શિર ને પગ જેનાં,
હજાર સાથળ હાથો તેમ જ હજાર નામ કહ્યાં જેનાં;
પુરુષ સનાતન હજાર કોટી યુગને હે ધારણ કરતાં,

नमस्कार हुं कुरु तमोने सर्व शोक संकट हरतां !

नमः कमलनाभाय नमस्ते जलशायिने ।
नमस्ते केशवानन्त वासुदेव नमोऽस्तुते ॥२६॥

पद्मनाभ, नमुं प्रेमे, वासुदेव अनंत हे,
जलशायी नमुं प्रेमे, नमुं केशव हे, नमुं !

वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् ।
सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥२७॥

छ्छ थकी तमारी आ छ्छवाणा बधा बने,
वासुदेव नमुं प्रेमे, सर्वभूतनिवास हे !

नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय च ।
जगद्धिताय कृष्णाय गोविंदाय नमो नमः ॥२८॥

देव ब्राह्मणा, सृष्टि तेम ब्राह्मण गायना,
हितकर्ता, तमोने हे कृष्ण, गोविंद, हुं नमुं.

आकाशात्पतितं तोयं यथा गच्छति सागरम् ।
सर्वदेवनमस्कारः केशवं प्रति गच्छति ॥२९॥

वरसाधनुं अधुं पाणी जेम सागरमां बणे,
सर्वदेव नमस्कार तेम श्री प्रभुने मणे.

एष निष्कंटकः पन्था यत्र संपूज्यते हरिः ।

कुपथं तं विजानीयाद् गोविन्दरहितागमम् ॥३०॥

इरिस्मरणो मार्ग, ते सलामत मार्ग छे,
इरि भूलाय जे मार्ग, दुःखनो मान मार्ग ते.

सर्ववेदेषु यत्पुण्यं सर्वतीर्थेषु यत्फलम् ।
तत्फलं समवाप्नोति स्तुत्वा देवं जनार्दनम् ॥३१॥

वेदमां पुष्य जे छे ने, तीर्थोनुं इण जे इहुं,
जनार्दन स्तव्याथी ते इण सर्व मणी जतुं.

यो नरः पठते नित्यं त्रिकालं केशवालये ।
द्विकालमेककालं वा क्रूरं सर्वं व्यपोहति ॥३२॥

स्तुति मंदिरमां वांचे रोज जे त्रण वार आ,
अेक-वे वार ये वांचे, तेनां पाप बणी जतां.

दह्यन्ते रिपवस्तस्य सौम्याः सर्वे सदा ग्रहाः ।
विलीयन्ते च पापानि स्तवे ह्यस्मिन् प्रकीर्तिते ॥३३॥

शत्रु रडे नहीं तेने गृह मंगल थाय छे,
पाप तेनां मटे, जे आ स्तोत्र मंगल गाथ छे.

येने ध्यातः श्रुतो येन येनायं पठ्यते स्तवः ।
दत्तानि सर्वदानानि सुराः सर्वे समर्चिताः ॥३४॥

आ स्तोत्र जे सुणे, वांचे, ध्यान तेनुं करे इरी,

દાન તેણે કર્યું સર્વે દેવ પૂજ્યા બધા વળી.

इह लोके परे वापि न भयं विद्यते क्वचित् ।
नाम्नां सहस्रं योऽधीते द्वादश्यां मम सन्निधौ ॥३५॥

બારસે નામ આ મારાં ગાય મારી સમક્ષ જે,
આ લોકે પરલોકે ના તેને ભય કદી રહે.

शनैर्दहन्ति पापानि कल्पकोटिशतानि च ।
अश्वत्थसन्निधौ पार्थ ध्यात्वा मनसि केशवम् ॥३६॥

તુલસી પીપળા સામે બેસી કે શિવમંદિરે,
તુલસીવનમાં બેસી ગાય આ સ્તોત્ર દિવ્ય જે.

पठेन्नामसहस्रं तु गवां कोटिफलं लभेत् ।
शिवालये पठेनित्यं तुलसीवनसंस्थितः ॥३७॥

કરોડો કલ્પનાં પાપો ભસ્મ સત્વર થાય છે,
કરોડો ગાય આધ્યાનું તેને તો ફળ થાય છે.

नरो मुक्तिमवाप्नोति चक्रपाणेर्वचो यथा ।
ब्रह्महत्यादिकं घोरं सर्वपापं विनश्यति ॥३८॥

બ્રહ્મહત્યા સમા ઘોર પાપથી મુક્ત થાય તે,
મોક્ષને મેળવે, શબ્દો પ્રભુના આ નહીં ફરે.

विलयं यान्ति पापानि चान्यपापस्य का कथा ।

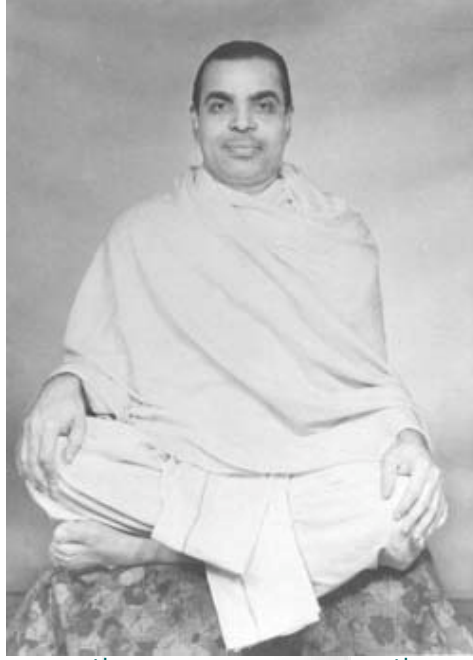
सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोकं स गच्छति ॥३९॥

पापो नष्ट यतां शुं कहेवुं अन्य पापनुं,
मुक्त थठ सर्व पापोथी ते ज्ञये विष्णुलोकमां.

॥ श्री विष्णुसहस्रनाम माहात्म्यम् संपूर्णम् ॥

About the Author

(Aug 15th 1921 - Mar 18th 1984)

Author of more than hundred books, Mahatma Shri Yogeshwarji was a self-realized saint, an accomplished yogi, an excellent orator and an above par spiritual poet and writer. In a fascinating life spanning more than six decades, Shri Yogeshwarji trod the unknown intricate path of spiritual attainments single handedly and put immense faith in the tenderheartedness of God in the form of Mother Goddess.

Shri Yogeshwarji dared to dream of attaining heights of spirituality without guidance of any embodied spiritual master and thus defied popular myths prevalent among the seekers of spiritual path. He blazed an illuminating path for others to follow.

Born to a poor Brahmin farmer in a small village near Ahmedabad in Gujarat, Shri Yogeshwarji lost his father at the tender age of 9. He was taken to a Hindu orphanage in Mumbai for further studies. However, God's wish was to make him pursue a different path. He left for Himalayas early in his youth at the age of 20 and thereafter made holy Himalayas his abode for penance for nearly two decades. During his stay there, he came across a number of known

and unknown saints and sages. He was blessed by divine visions of many deities and highly illumined souls like Raman Maharshi and Sai Baba of Shirdi among others.

Yogeshwarji's experiences in spirituality were vivid, unusual and amazing. He succeeded in scaling the highest peak of self-realization resulting in direct communication with the Almighty. He was also blessed with extraordinary spiritual powers (siddhis) illustrated in ancient Yogic scriptures. After achieving full grace of Mother Goddess, he started to share the nectar for the benefit of mankind. He traveled to various parts of India as well as abroad on spiritual mission where he received enthusiastic welcome.

He wrote more than 100 books on various subjects and explored all form of literature. His autobiography 'Prakash Na Panthe' - much sought after by spiritual aspirants worldwide, is translated in Hindi as well as English. A large collection of his lectures in form of audio cassettes are also available.

For more than thirty years, Yogeshwarji kept his mother (Mataji Jyotirmayi) with him and thus became a living example of well known Sanskrit adage 'Matru Devo Bhava' (Mother is a form of God). Yogeshwarji was known among saints of his time as Matrubhakta Mahatma. Mataji Jyotirmayi left for heavenly abode in 1980 after receiving exemplary services at the hands of Yogeshwarji and Maa Sarveshwari at Bhavnagar.

Shri Yogeshwarji left his physical body on March 18th 1984, while delivering a lecture at Laxminarayan Temple, Kandiwali in Mumbai. Shri Yogeshwarji left behind him a spiritual legacy in the form of Maa Sarveshwari, who is now looking after his manifold benevolent activities.

It has been ages since we have come across a saint of Yogeshwarji's caliber and magnitude. His manifestation will continue to provide divine inspiration for the generations to come.

શ્રી યોગેશ્વરજીનું સાહિત્યિક પ્રદાન

આત્મકથા	પ્રકાશના પંથે ▪ પ્રકાશના પંથે (સંક્ષિપ્ત) ▪ પ્રકાશ પથ કા યાત્રી ▪ Steps towards Eternity
અનુવાદ	રમણ મહર્ષિની સુખદ સંનિધિમાં ▪ ભારતના આધ્યાત્મિક રહસ્યની ખોજમાં ▪ હિમગીરીમાં યોગી
અનુભવો કાવ્યો	દિવ્ય અનુભૂતિઓ ▪ શ્રેય અને સાધના ▪ શ્રેય ઓર સાધના અક્ષત ▪ અનંત સૂર ▪ બિંદુ ▪ ગાંધી ગૌરવ ▪ સાંઈ સંગીત ▪ સનાતન સંગીત ▪ તર્પણ ▪ Tunes unto the infinite
કાવ્યાનુવાદ	ચંડીપાઠ ▪ રામચરિતમાનસ ▪ રામાયણ દર્શન ▪ સરળ ગીતા ▪ શિવમહિમ્નસ્તોત્ર ▪ શિવ પાર્વતી પ્રસંગ ▪ સુંદર કાંડ ▪ વિષ્ણુસહસ્રનામ
ગીતો	ફૂલવાડી ▪ હિમાલય અમારો ▪ રશ્મિ ▪ સ્મૃતિ
ચિંતન	બ્રહ્મસૂત્ર ▪ ગીતા દર્શન ▪ ગીતાનું સંગીત ▪ ગીતા સંદેશ ▪ ઈશાવાસ્યોપનિષદ ▪ ઉપનિષદનું અમૃત ▪ પ્રેમભક્તિની પગદંડી ▪ શ્રીમદ્ ભાગવત ▪ યોગ દર્શન
લેખ	આરાધના ▪ આત્માની અમૃતવાણી ▪ ચિંતામણી ▪ ધ્યાન સાધના ▪ Essence of Gita ▪ ગીતા તત્વ વિચાર ▪ જીવન વિકાસના સોપાન ▪ પ્રભુ પ્રાપ્તિનો પંથ ▪ પ્રાર્થના સાધના છે ▪ સાધના ▪ તીર્થયાત્રા ▪ યોગમિમાંસા
ભજનો	આલાપ ▪ આરતી ▪ અભિપ્સા ▪ ધૃતિ ▪ પ્રસાદ ▪ સ્વર્ગીય સૂર ▪ તુલસીદલ
જીવનચરિત્ર	ભગવાન રમણ મહર્ષિ - જીવન અને કાર્ય

પ્રવચનો

અમર જીવન • કર્મયોગ • પાતંજલ યોગ દર્શન

પ્રસંગો

ધૂપ સુગંધ • કળીમાંથી ફૂલ • મહાભારતના મોતી • પરબનાં
પાણી • સંત સમાગમ • સત્સંગ • સંત સૌરભ

પત્રો

હિમાલયનાં પત્રો

પ્રશ્નોત્તરી

અધ્યાત્મનો અર્ક • ધર્મનો મર્મ • ધર્મનો સાક્ષાત્કાર • ઈશ્વર દર્શન
આગ • અગ્નિપરીક્ષા • ગોપીપ્રેમ • કાદવ અને કમળ • કાયાકલ્પ
• કૃષ્ણ રુકમિણી • પરભવની પ્રીત • રક્ષા • સમર્પણ • પરિક્ષિત •
પરિમલ • પ્રીત પુરાની • પ્રેમ અને વાસના • રસેશ્વરી • ઉત્તરપથ
• યોગોનુયોગ

સુવાક્યો

પરબડી • સર્વમંગલ

વાર્તાઓ

રોશની

For more information
On the life & works of
Shri Yogeshwarji

Please visit
www.swargarohan.org